

ပွဲပြုကိုယ်ဝင်သာသနာဂံ ကျော်ရွှေဝါဠာတော် (ဘဒ္ဒန္တဝရလင်္ကာမဟာထေရ်) ရုပ်စပ်စကာလင်ဝေါဟာရ ‘ပြဋ္ဌာ’/‘ပြဒ္ဓညာ’ ကိုရ။ ပွဲမုက်လိက်-၁၅၆ ၎် ညးချူလင်သင်ဏာအ်ရ။

- ပွဲခဏတွညးဓမ္မစေတီ တီကေတ်ဂလာန်သွာန်ပြဒ္ဓညာရာဇာသာန်ဂံတဲဟေင် ပွဲအဒေါင်ဂကောံ ပုရိသတ် အမတ်ဒဲဗညာသေနာပတိ ဒကိုပ်ပွာန်ဂမ္ဘိုင်ကို သိုဂတမုက်ကလုတ်ပန်တံဂံရ။ တွညးဓမ္မစေတီ သုံထွေးကိုသွာန်ပြဒ္ဓညာတွညးချင်စိန်ဂံရ။

ဝေါဟာရမန် ‘ပြဋ္ဌာ’/‘ပြဒ္ဓညာ’ ဝံ မဂ္ဂံအိပ္ပါယ် ‘ပညာ’/‘ကွတ်’ ၎်မ္မဲသံ။ သ္မာင်နူဂံပုန် နပိက် ကျော်ရွှေခရိုက်သံကိုကျော်ရွှေဝါဠာတော်တအ်ဂံမ္မး ဝေါဟာရ ‘ပြဋ္ဌာ’/‘ပြဒ္ဓညာ’ ဝံ သိုမတိတ်ဒိတ် အိပ္ပါယ် ‘သွာန်’ ၎်မ္မဲသံပုန် တိတ်ဒိတ်ဒိုင်အိပ္ပါယ်(၂)သံရောင်။ ယှပွဲဘာသာလိုမ္မဲကိုဒိ ဝေါဟာရမ္မဲ မ္မဲဂံ အိပ္ပါယ်ဠဲဟံကမ္မဲသံ ဒိမာန်ရ။ ဝေါဟာရ ‘ပြဋ္ဌာ’/‘ပြဒ္ဓညာ’ ၎် အိပ္ပါယ် ‘သွာန်’ ကေတ် ဝံမာန်ကိုရောင်ယဝ်ဒိတ်ဒိတ်မ္မး ‘ပြဋ္ဌာ’/‘ပြဒ္ဓညာ’ ကောံ ‘ပြသ္မာ’ ဝေါဟာရမန်စါဏာအ်ဂံ တုင်သုတ်ဒိ အာမ္မဲအိပ္ပါယ် မ္မဲအိပ္ပါယ် ‘သွာန်’(မေးခွန်း/question)ရောင်။ သံဂံဟံသေင်မ္မး ကျော်ရွှေခရိုက် သံတအ် ဗျေတ်မာလင်ဟာ ပိုဒးချပ်ရ။ ဝေါဟာရမန်တြော်စါဏာအ် ညင်ဟံဂံထုထိုင်ဒိုင်ဂံ ပိုဒးဆက် ဤက်ဂွဲစိတ်အာပုန်ရောင်။

(((((((((((((((((((())))))))))))))))))))

ပွဲံဗဇး။ သွဲံဗဇး။

ဝေါဟာရ ‘ပွဲံဗဇး’ ဝံ ပွဲအဘိဓါန်အ္စာဟာလီဒေဂံ ထွေးလင်ဒေဒိဒိကြိယာမ္မဲတဲ ညးကိုလင်အိပ္ပါယ် v. to soothe, to calm မဒိတဲ။ ဝေါဟာရ ‘သွဲံဗဇး’ ဝံ ညးကိုလင်အိပ္ပါယ် v. to soothe, to encourage, to comfort ရ။ ပွဲအဘိဓါန် မန်ဗွာအ္စာထောန်သိုင်ဂံ ဝေါဟာရ ‘ပွဲံဗဇး’ ဝံ ညးကိုလင်အိပ္ပါယ် ‘အားပေးနှစ်သိမ့်သည်’/ ‘ဖျောင်းဖျသည်’/ ‘ငြိမ်စေသည်’ ရ။ ဝေါဟာရ / ‘သွဲံဗဇး’ ၎်ပုန် ညးကိုလင်အိပ္ပါယ် ‘အားပေးသည်’/ ‘သက်သာရာရစေသည်’ ရ။

ဗွဲစွတ်တုန် ဝေါဟာရစါ ‘ပွဲံဗဇး’ ကောံ ‘သွဲံဗဇး’ ဝံ အိပ္ပါယ်တုင်သုတ်ဒိမ္မဲရ။ အိပ္ပါယ်အ္စာ ဟာလီဒေ မပံက်ကိုလင်ဗတ်အေဂံလိက်ဂံကို။ အိပ္ပါယ်အ္စာထောန်သိုင် မပံက်ကိုလင်ဗတ်ဗွာဂံကို ဒး ရးသန်ဟေင်ရ။

ဗွဲစွတ်ဇကန္တတုန် ဝေါဟာရ ‘ပွဲံဗဇး’/ ‘သွဲံဗဇး’ ဝံ မ္မဲအိပ္ပါယ် ‘ကိုဒြဟတ်စိုတ်’/ ‘လလံကိုဗ ဟေက်စိုတ်/လှိုသောက’ ရ။ ဗွဲဘာသာဗွာမ္မး ‘အားပေးသည်’/ ‘နှစ်သိမ့်စေသည်’/ ‘သက်သာရာရ

စေသည်’ မရှိတဲ့၊ ဗတ်အင်္ဂလိက်မှူး ‘to soothe’/ ‘to console’/ ‘to comfort’/ ‘to reassure’/ ‘to encourage’/ ‘to relieve’ မရှိရ။ ပယိုဂဉာဒါဟိုရ်ဂမ္ဘိုင်ဗွဲသွပ်ဝံ့ ဩဝါလူတ်စီ စတ်ရံင်ညီ။

ဗွဲဗုဒ္ဓ

- ဗောဓိသတ်ဒ်သေဗွဲမဲ့ နွံကိုသွေဟ်သွဟ် မဇ္ဇောမိတ်ပြဝါ၊ (သဟာဲ)သေဗွဲမဲ့ ကာလကဏ္ဍိဂးယု၊ ဝေင်ခနိုက်တိမဲ့စွံ ကတ်ကွတ်မဲ့အွာ၊ ကာလကြဒိုက်အာ ဂယိုင်လမျိုဟုံမဲ့ ကျင်စိုပ်သေဗွဲ ဗွဲဗုဒ္ဓကိုဇ္ဇောံတဲ သဇိုင်မသီဂစေဝ် ပိုန်ဟာန်အလုံသို့ ဝိုန်ကိုကျောန်စိုတ်ဥပုကာ ယှက်စွသေဗွဲဖအိုတ်ရ။ (၅၅၀။ ၆-၈၃။ ပ-၂၆၇။ အစောံ။) ပဲ့မုဗ္ဗာ/ ထိုအဆွေခင်ပွန်းသည် အနာထ ပိဏ်သူဌေးနှင့် အတူတကွ မြေမှုန့်ကစားဘက်ဖြစ်၏။ တယောက်သောဆရာ၏အထံ၌ အတတ်သင်ဘက်ဖြစ်၏။ အမည်အားဖြင့် ကာဠကဏ္ဍိမည်သတတ်။ ထိုကာဠကဏ္ဍိသည် ရှည်မြင့်သောကာလသို့ ရောက်လတ်သော် ဆင်းရဲသည်ဖြစ်၍ အသက်မွေးအံ့သောငှာ မတတ်နိုင်ရကား အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အထံသို့လာ၏။ ထိုအနာထပိဏ်သူဌေးသည် ကာဠကဏ္ဍိကို နှစ်သိမ့်ခေ၍ ရိက္ခာပေး၍ မိမိဥစ္စာကို စောင့်စေ၏။ (၅၅၀။ ပ-၄၀၀။ ညောင်ကန်။) ပဲ့မုဗ္ဗာအင်္ဂလိက်/ - the two had made mud-pies together, and had gone to the same school; but, as years went by, the friend, whose name was “Curse”, sank into great distress and could not make a living anyhow. So he came to the rich man, who **was kind** to him, and paid him to look after all his property; ---. (The Jataka: Vol. I & II: Book I: p-209)

တင်သဗ္ဗိ။ ဇာတ်ပစ္စုပ္ပန်ကိုဇာတ်အတိတ်ဝံ့ ပရောဇေတုပ်ဒိုင်ရင်သ္လှအ်ရ။ ပဲ့မုဗ္ဗာကို ညးတရးလဝ် ပဲ့ဇာတ်အတိတ်တဲ၊ ပဲ့မုဗ္ဗာကို ပဲ့မုဗ္ဗာအင်္ဂလိက်ကို ညးတရးလဝ်ပဲ့ဇာတ်ပစ္စုပ္ပန်ရ။ ပရောဇေတုပ်တဲ ဝေါဟာရလေဝ်တုပ်သွဟ်ဒိုင်ရ။ မွဲသ်ပွန် ပဲ့မုဗ္ဗာအင်္ဂလိက် မစကာလဝ်ဝေါဟာရ to be kind ဝံ့ကို မှုၣ်သုာအဓိပ္ပါယ် “ဟိုဂးကိုဒြဟတ်စိုတ် ဗွဲမသျှိုက်မျိုက်” ဒ်တဲ တုပ်သွဟ်ကိုၣ် သုာအဓိပ္ပါယ် ‘ပွာံဇး’ ဝံ့ကိုရ။

- “ယွံသိုင်ကျဲ၊ မွိုဟ်တံဂမ္ဘိုင် ညေရပ်ကေတ်ကံတုသွာ်လေံတုဟ်တဲ ညေတုန်တော့ဗိုင်ကျောံ ဩပ်ဒိုင်ကိုပိုတဲရ၊ ပိုသောံဗွဲတိတ်နူသောံတဲမွိုဟ်တံဂ် သိုင်သန်ရအံ” ကျဲဂမ္ဘိုင်ဂး။ ဂလာန် ကျဲဂမ္ဘိုင်ဟိုဂ် ဗောဓိသတ်(သိုင်ကျဲ)မိင်တဲ ရဲဝံ့သွးရ။ “ယွံမူးတံ၊ မူးတံလွဒိုင်စံင်တုရ။ မွိုဟ် တံဂ် ကိစ္စညေၣ်လောန်၊ လှဟ်လေဝ် သွာတဲကိုဏီ၊ တဲဟုံယးဏီ၊ မူးတံလွဖေက်ရ” ဂးတဲ သိုင်ကျဲဗွဲဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓိဗိ(ကျဲဂမ္ဘိုင်ရ။) (၅၅၀။ ၆-၁၇၇။ ပ-၅၀၀။ အစောံ။) ပဲ့မုဗ္ဗာ/ “မျောက်မင်း၊ လေးတောင့်လက်စွဲကုန်ထသော မြတ်သောသံလျက်ကို ဆောင်ကုန်သောသူ တို့သည် ထက်ဝန်းကျင်မှ အကျွန်ုပ်တို့ကို ဝန်းရံကုန်၏။ အဘယ်သို့သောအကြောင်းဖြင့် အကျွန်ုပ်တို့အား သေဘေးမှလွတ်ခြင်းသည် ဖြစ်ပါအံ့နည်း။” ထိုမျောက်တို့၏စကားကို ကြား၍ မျောက်မင်းသည် “မကြောက်ကြကုန်လင့်။ လူတို့မည်သည်ကား များသောကိစ္စရှိ

ကုန်၏။ ယခုလည်း မရွံ့မယာမ်သည်ဖြစ်၏။ ငါတို့ကို သတ်ကုန်အံ့ဟူ၍ ဝန်းရံကုန်သော ထိုလူတို့အား ဝန်းရံခြင်းဟူသောဤကိစ္စ၏ အန္တရာယ်ကိုပြုတတ်သော တပါးသောကိစ္စသည် ဖြစ်ငြားအံ့လည်းမသိ” ဟု မျောက်တို့ကို နှစ်သိမ့်စေလိုရကား။ ——။ (၅၅၀။ ဒု-၁၀၉။ ညောင်ကန်။) ပဲ့မူအေဂံလိက်/ “All around us see them stand, warriors armed with bow and quiver, All around us, sword in hand: who is there who can deliver?” At this the monkey Chief answered: “Fear not; human beings have plenty to do. It is the middle watch now; there they stand, thinking - ‘Well kill them!’ but we will find some other business to hinder this business of theirs.” And **to console** the Monkeys he repeated the second stanza: ----. (The Jataka : Vol. I & II: Book II: p-54)

- (သမ္ဘာဒိုက်ဂတ်ဂ် သွိုက်ဂွံယာတ်သင်ချို တွဟ်နကျိုင်ကျပ်ဝေင်သဘင်ဂ်ရ အနိင်ဟိုဖအောဝ် တွသို့ဇကု ကိုအာက္ခတ်ဒြပ်သွိုင်ရ။) သင်ဂွံဇုတ်မဟိုဂ်ဝါ ဇုတ်သမ္ဘာမဟို အစောကျက်လေ သ ဒညဗြဟာန်လို ယိုက်ကေတ်ဂလာန်သမ္ဘာ “ဂွံရ၊ မွောံလွစံင်တူရ” ပွံဗဇးသမ္ဘာ သုာဗ တံ ကွေလမျို တိတ်နူဍုင် ဝိပ်တံယာတ်သင်ချိုသွိုင်ရ။ (၅၅၀။ ၉-၁၄၇။ ပ-၄၁၂။ အစောံ။) ပဲ့မူဗျာ/ ထို(သူဆင်းရဲ)ယောကျာ်းသည် ထိုမိန်းမသည် အဖန်တလဲလဲ ဆိုသည်ရှိသော် ကိလေသာ၏အစွမ်းအားဖြင့် ထိုမိန်းမ၏စကားကို လိုက်နာ၍ “ရှင်မ၊ ဤသို့ဖြစ်စေမကြံလင့်” ဟု ထိုမယားကို နှစ်သိမ့်စေ၍ ညဉ့်အဘို့၌ အသက်ကိုစွန့်၍ မြို့မှထွက်၍ (ခိုးအံ့သောငှာ) မင်း၏ဝတ်ပန်းခင်းသို့သွား၍ စောင်ရန်းကိုနင်း၍ ယာတွင်းသို့ဝင်၏။ (၅၅၀။ ပ-၆၀၄။ ညောင်ကန်။)
- ——။ ဂလာန်မြဲဝံ ဗမ္မးဟို ဒေဝတမိင်ဂလာန်ဗမ္မးတဲ သျှင်သျှိုက်တဲ ရံဝံ(ဒေဝတ)သွေးရ၊ “ယံဗမ္မး၊ အဲဒ်ဒေဝတဆုဝံရ။ ဗမ္မးလွဒိုင်စံင်တူရ။ အဲသကိုဒြပ်ကိုဗမ္မးရ။” ဒေဝတဟိုပွံဗဇးဗမ္မးတဲ နအနုတ်ဒေဝတဂ် ကလာင်တိုန်အာ တန်ဒိုင်ပွဲအကာသတဲ ဓါဂလာန်သွေးပွန်ရ။ ——။ (၅၅၀။ ၉-၃၀၇။ ဒု-၁၄၈။ အစောံ။) ပဲ့မူဗျာ/ ထိုစကားကိုကြား၍ ရူက္ခစိုင်းနတ်သည် ပုဏ္ဏားအားကြည်ညို၍ “ပုဏ္ဏား၊ ငါသည် ဤပေါက်ပင်၌ဖြစ်သော နတ်တည်း။ သင်မကြောက်လင့်။ သင့်အား ဥစ္စာကို ပေးအံ့” ဟု ထိုပုဏ္ဏားကို နှစ်သိမ့်စေ၍ မိမိပိမာန်တံခါး၌ ကြီးစွာသောနတ်၏အာနုဘော်အားဖြင့် ကောင်းကင်၌ရပ်၍။ —— (နှစ်ဂါထာကိုဆို၏။) (၅၅၀။ ဒု-၆၁၃။ ညောင်ကန်။) ပဲ့မူအေဂံလိက်/ The tree-sprite on hearing these words was so pleased with the brahmin that he said, “O brahmin, I was born as the divinity of this tree. Fear not. I will grant you this treasure.” And **to reassure** him, by a great manifestation of divine power, he stood suspended in the air at the entrance of his celestial mansion, while he recited two more stanzas: ---. (The Jataka: Vol. III & IV: Book IV: p-16) (**reassure**: remove the fears or doubts: စိုးရိမ်စိတ်—သံသယစိတ်ကို ပျောက်စေသည်။/ ရှေ့ဆောင်အဘိဓာန်။ ဦးလွင်ဦး။)

- ရံဝံ(နကိုမသုန်ဂလာန်ဂ်) ကိန္နရီခနောင်ဖြ ယံသွလက်တွေဟ်သိုင်ရ။ ပွဲကာလဂ် သိုင်သွိုက် ဗျီဗျံဗဇးခနောင်ဖြဂ်တဲ ရံဝံသိုင်သွးရ။ “ယံမိခနောင်ဖြ၊ မိမပတုစရဲရုပ် ညင်ကောန်ဒေဝ တ်ဖြ အဆော်သွင်ရောင်သံ။ အဲညာတ်စရဲရုပ်ဒေဖြတဲ ပွဲစိုတ်အဲမဲ့တိုင်ဗျူဒိုင်ရုပ်မွး ညင်သွာ လဗင်သုရာမဗျူအာတ်ဂ် တွဟ်နသွိုက်ဂွံဒေါင်ရုပ်မိတဲဂ် အဲမဒးပန်စုတ်တွသိုမိကွေရ။ မိလွ ထေပွတ်ကိုအဲညီရ။ ဒေဖြလွစံင်တူရ။ ဒေဖြညင်စံအာညင်ပိုတေရ။ ---” (၅၅၀။ ၉-၄၈၅။ ၇-၂၃၇။ အစွောံ။) ပွဲမူဗွာ/ ဗာရာဏသီမင်းသည် ထိုငါးဂါထာတို့ဖြင့် ဆဲရေး၍ တောင်ထိပ်၌တည်သော စန္ဒကိန္နရီမကို နန္ဒသိမိဇေလိုရကား --- “တော၌ဖြစ်သော ကျည်းပွင့်၊ အောက်မည်းညိုပွင့်နှင့်တူသော မျက်စိရှိသောရှင်မစန္ဒာ၊ သင်သည် မငိုလင့်။ မစိုးရိမ်လင့်။ မင်းမျိုး၌ မိန်းမတို့သည် ပူဇော်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ သင်ရှင်မစန္ဒာသည် ငါ၏ မယားသည် ဖြစ်လတ္တံ့” (ဟုမင်းသည်ဆို၏။) (၅၅၀။ စတု-၂၂၃/၂၂၄။ ညောင်ကန်။) ပွဲမူအေဂံလိက်/ When she had thus made her moan in these five stanzas, standing upon the mountain top the king **comforted** her by another stanza: “Weep not nor grieve: the woodland dark has blinded you, I ween: A royal house shall honour thee, and thou shalt be my queen.” (The Jataka: Vol. III & IV: Book XIV: p-181)
- “ယံတွအဲဂစေံတွအံ၊ တွအဲဒ်ဂစေံညင်ပို တွအဲမဒ်စွဲစွဲဝိုရ။ မွိုဟ်လွတအ်ဂ် ခေံဗဒ်ပွတ်တဲ ခေံစီတိုန်ကောတ်ကောန်ပိုရောင်။ တွအဲပြင်ဒဒိက်ကောန်ပိုညီ” အသီဂး။ ဂစေံတွအဲမိင်တဲ တွဟ်နဗျီဗျံဗဇးအသီဂ်တဲ တတိယဂလာန်ဂ်သွးရ။ “ယံသဟာဲပိုအသီ၊ တွအဲလွဒိုင်ရ။ နူပို ညးစါဒက်မိတ်ရင်သွအံတဲ ကိစ္စသဟာဲကျိန် တဲကို ဣကို သွးပွဲကိုရင်သွအံဖအိုတ်ရ။ ---” (၅၅၀။ ၄၈၆။ ၇-၂၄၆/၂၄၇။ အစွောံ။) ပွဲမူဗွာ/ “အတောင်ရှိသော ဝန်လိုက်မင်း၊ သင် သည် ငှက်တို့တွင် မြတ်သောငှက်သည် ဖြစ်၏။ ငါသည် သင်ငှက်မင်းကို ကိုးကွယ်ခြင်းသို့ ကပ်၏။ ဇနပုဒ်သားဖြစ်ကုန်သော မုဆိုးတို့သည် ငါ၏သားငယ်တို့ကို စာခြင်းငှာ တောင့်တ ကုန်၏။ သင်ငှက်မင်းသည် ငါ့အား ချမ်းသာခြင်းငှာ ဖြစ်ပါလော့” (ဟုစွန်သည်ဆို၏။) ဝန် လိုက်မင်းသည် “အဆွေစွန်၊ သင်မကြောက်လင့်” ဟု စွန်ကိုနန္ဒသိမိဇေလို၍ --- “စွန်၊ ပညာရှိတို့သည် နေ့အခါ၌၎င်း ည၌အခါ၌၎င်း ချမ်းသာကိုရှာကုန်လျက် မိတ်ဖွဲ့ခြင်းကို၎င်း အပေါင်းအဖော်ဖွဲ့ခြင်းကို၎င်း ပြုကုန်၏။ သင်၏ထိုကိစ္စကို ငါသည်ပြုအံ့။ မှန်၏။ မြတ်သော အကျင့်နှင့်ပြည့်စုံသောသူသည် မြတ်သောအကျင့်နှင့် ပြည့်စုံသောသူ၏ကိစ္စကို မချွတ်ပြုမြဲ တည်း။” (၅၅၀။ စတု-၂၃၄။ ညောင်ကန်။) ပွဲမူအေဂံလိက်/ Then the cock repeated the second stanza: “O winged fowl! Chiefest of birds art thou: So, Osprey king, I seek thy shelter now. Some country-folk a-hunting now are fain, To eat my young: be thou my joy again!” “Fear not,” said the Osprey to the Hawk, and **consoling** him he repeated the third stanza: “In season, out of season, wise men make, Both friends and comrades for protection’s sake: For thee, O Hawk! I will perform this deed; The good must help each other at their need.” (The Jataka: Vol. III & IV: Book XIV: p-184)

- (ဗောဓိသတ်သို့င်စိင်ဆဒ္ဒန် ဒးပွန်လှတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ သွတ်လောန်ကွင်အာတဲ့) ဗောဓိသတ် ပခိုင်နရိုင်စိုတ်ဟုံမာန်တဲ့ ပိဝါဟောင် ဂအတ်ကရေရမျှင်ရ။ စိင်ပြဝါဒစာ်လီမိင်တဲ့ တိုန်ကျင်နု ညှာ် ညှာတ်ဒုက္ခဝေဒနာဗောဓိသတ်တဲ့ ကလာင်အာဂ္ဂဲသတြုဗောဓိသတ် ဗွတ်သုဆုမွဲဒုတ် မွဲတူးကို ဂတးကွဲဂုံတဲ့ လွိုင်ဖလှေက်ကြကောတ်ကွဲရ လဝ်စိုတ်တဲ့ စူးအာအနုဒိုဟ်အိုတ်ရ။ ဆဂ္ဂကျပ်ဇော်သုဘဒ္ဒါမွဲ ဒိုင်တကရောံဗောဓိသတ်တဲ့ နလပုံဂုံ ဇွိတ်သပေါတ်ပွဲခံဗေးတဗောဓိသတ်ရ။ (၅၅၀။ ၉-၅၁၄။ ၈-၁၉၃/၁၉၄။ အစွောံ။) ပွဲမူဗ္ဗာ/ ထိုဘုရားလောင်းဆင်မင်း သည် ဆင်းရဲဝေဒနာကို သည်းခံခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျှင် အလုံးစုံသောတောင်ကို တပြိုင်နက်ပဲ့တင်ထပ်စေသော အသံကိုပြုလျက် သုံးကြိမ်ပြင်းစွာ သော ကြိုးကြာသံနှင့်တူသော အသံကိုဟည်း၏။ ---၊ အလုံးစုံရှစ်ထောင်ကုန်သော အခြံအရံဆင်အပေါင်းတို့သည် -- ရန်သူကို ဖမ်းကုန်အံ့ဟုကြံ၍ မြက်သစ်ရွက်သစ်ခက်တို့ကို မှုန်မှုန်ညက်ညက် ကြေစေသည်တို့ကို ပြုကုန်လျက်ပြေးကုန်၏။ --၊ သုဘဒ္ဒါအမည်ရှိ သော မိဖုယားကြီးသည် အပါးရင်း၌ရပ်လျက် မ,စ၍ သက်သာရာရစေသည့်ရှိသော်၊ --။ (၅၅၀။ စတု-၆၇၄။ ညောင်ကန်။) (ပွဲဗဇး = သက်သာရာရစေသည် = to relieve)

သွံခံဗေး

- “ယုံခမိတံ၊ ကာလအဲမဒ်ဇာဒိသိုင်ဂုံ ဒမာနုကံဂအတ်ကရီအဲဂုံတဲ့ ထမောင်တုအံ့ဩန် မညန် တုအံ့သုမထိုက်ဂုံ မြုလလောင်ဒ်အာမွဲရ။ ကျီမဒိုင်ပွဲတုအံ့သုမထိုက် မညန်တုအံ့ဩန်ဂုံ မိင်ဂ အတ်ရမျှင်အဲဂုံတဲ့ ဖက်လကိုတ်စိုတ်တဲ့ ဖျုန်ဂြိုဟ်ပဲအံ့အာ ပကွဲကာဂစိုတ်တဲ့ရ။” ဒဒ် ကျီမချိုတ်ဂုံကို ဒဒ်ဒေမသုန်မချိုတ်ဂုံကို ဟိုကိုဒေံဗြဲတဲ့ ဗောဓိသတ်ပုသုခံဗေးကွဲခိုတ် ဒေံ ဗြဲတဲ့ မွဲဗွတ်အာယုက် တန်ဒိုင်ပွဲဂိုဟ်တုအံ့ထဝ်ဂုံတဲ့ ပွဲလွိတ်အာယုက် လွေင်ပရေင်ကံဂုံ စ အာဘဝပလိုက်ရ။ (၅၅၀။ ၉-၁၅။ ပ-၄၂၉/၄၃၀။ အစွောံ။) ပွဲမူဗ္ဗာ/ “ဒါယကာ၊ သား အမျိုးကို အစိုးရသောခြသေံမင်းသည်လည်း မိုးကြိုးသံနှင့်တူသော ခြသေံသံဖြင့် ငွေတောင် ကို ပဲ့တင်သံတစပ်တည်းရှိသည်ကို ပြု၏။ ဖလ်နှင့်ရောသော ငွေတောင်ထိပ်၌ နေသောမြေ ခွေးသည် ခြသေံမင်း၏ ပြင်းထန်စွာသောအသံကိုကြား၍ ကြောက်၏။ ထိတ်လန့်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ အလွန်ကြောက်ခြင်းကြောင့် ထိုမြေခွေး၏နုလုံးသည်လည်း ကွဲလေ၏။” ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် ခြသေံမင်းသည် မြေခွေးကို အသက်ကုန်ခြင်းသို့ရောက်စေ၍ ညီ ခြောက်စီးတို့ကို တခုတည်းသောအရပ်၌ ပုံးလွမ်းခွဲ၍ ထိုညီတို့၏သေသည်၏အဖြစ်ကို နမ အားကြားပြီးလျှင် ထိုနမငယ်ကို နုန်သိမိစေ၍ အသက်ထက်ဆုံး ရွှေဂုဉ်နေ၍ ကံအားလျော် စွာလား၏။ (၅၅၀။ ဒု-၁၁။ ညောင်ကန်။) ပွဲမူအေင်လိက်/ The Master continued, “Thus did this jackal perish on hearing the Lion roar.” And becoming perfectly enlightened, he repeated the second stanza: “On Daddara the Lion gave a roar, And made Mount Daddara resound again. Hard by a Jackal lived; he feared full sore, To hear the sound, and burst his heart in twain.” Thus did our Lion do this Jackal to death. Then he laid his brothers together in one grave, and told the sister they were dead, and **comforted** her; and he lived the rest of his days in the Golden Cave,

နဲသက်လောန် (ဣန္ဒာန်သုတေသနလိက်ပတ်မန်-ကွဲနီချင်အမေရိကာန်)

until he passed away to the place which his merits had earned for him. (The Jataka: Vol. I & II: Book II: p-6)

- “ယုံမိ၊ (တွောဝိပိုမကိုမူရီစိင်ဂှ် အဲဟံ့ကိုလီအာညိ။) ပွဲတူယးမွဲတူဂှ် အဲသ္မာညင်စိုပ်ချင်တက္က သို၊ ပွဲဗွတ်မွဲတူဂှ် ဗိုတ်ပိဂ်လေဝ်ကို ကွတ်မူရီစိင်ဂှ်လေဝ်ကို အဲကတ်ကေတ်တဲ ပွဲတူယးဂတဂှ် အဲကလေင်စဲတဲ ပွဲတူမရနက်ကိုပန်ဂှ် ကြက်ကိုမူရီရ။ မိလွယာံရ” ဂးတဲ (ဗောဓိသတ်)ဗူ သ္မာံဗဒးကွေမိဇကု(ရ။) (၅၅၀။ ၉-၁၆၃။ ၁-၄၆၈။ အစွောံ။) ပွဲမူဗွာ/ “မိခင်၊ ငါတို့၏ အနွယ်ကို မပျက်စေအံ့။ ကျွန်ုပ်သည် နက်ဖြန်တနေ့ခြင်းဖြင့်သာလျှင် တက္ကသိုလ်ပြည်သို့ သွား၍ တညဉ့်ခြင်းဖြင့်သာလျှင် ဗေဒင်သုံးပုံတို့ကို၎င်း ဆင်၏လက္ခဏာကို ပြသောကျမ်းကို ၎င်း သင်ခဲ့၍ နောက်တနေ့၌ လာလတ်၍ လေးရက်မြောက်သောနေ့၌ ဆင်မင်္ဂလာကိုပြုအံ့။ သင်မိခင်မငိုလင့်” ဟု အမိကိုနှုတ်သိမ့်စေ၍ —။ (၅၅၀။ ၃-၆၅။ ညောင်ကန်။) ပွဲမူ အေဂံလိက်/ “Mother,” says he, “our hereditary right we shall not lose. One day will take me to Takkasila; one night will be enough to teach me the three Vedas and the elephant lore; on the morrow I will journey home; and on the fourth day I will manage the elephant festival. Weep no more!” With these words he (the Bodhisatta) **comforted** his mother. (The Jataka: Vol. I & II: Book II: p-32)

- “ယုံရသိဒေ၊ ဩပုဂံမွဲဂှ် ဩပုဂံသိုက်စိုတ်ညးဂှ် တိတ်တဲ ဟံ့ဂပ်ဂပ်အာတ်ဟေင်။ ဟိုတ်နူ မအာတ်ဒြပ်ဂိုဟ်ညးဂှ်ရ ညးဟံ့ဂံ့သိုက်မွဲဂှ်ရောင်။ ဟိုတ်နူရသိမအာတ်မွဲဂှ်သိုက်နာဂှ်တဲ သိုက်နာအာကွေရ။ ဟံ့ဂံ့ကျင်ပုန်ရောင်။” ဂလာန်မြဝံ့တံ့ကိုတဲ “လွစံင်တူရဒေ” ဂးတဲ ဗူ သ္မာံဗဒးဒလောအံဗတောန်ရသိဒေဂှ်တဲ ရသိကောဂှ် စံအာအဿမာပိုတ်ဇကုရ။ (၅၅၀။ ၉-၂၅၃။ ၁-၇၂၃။ အစွောံ။) ပွဲမူဗွာ/ “ငါ့ညိ၊ အကြင်ပုဂံလိင်သည် ထိုပုဂံလိင်၏ ချစ်အပ် သောဥစ္စာကို ချစ်အပ်၏ဟူ၍ သိရာ၏။ ထိုပုဂံလိင်သည် ထိုဥစ္စာကို မတောင်းရာ။ အလွန် တောင်းခြင်းကြောင့် မုန်းခြင်းသည်ဖြစ်၏။ ငါ့ညိရသေ့သည် ပတ္တမြားကို တောင်းအပ်သောန ဂါးမင်းသည် ထိုတောင်းသောအခါမှစ၍ ငါ့ညိရသေ့မမြင်ရာအရပ်သို့သာလျှင် သွားလေပြီ။” ဤသို့ကား ထိုညိတော်ရသေ့ကိုဆို၍ “ယနေ့မှစ၍ သင်သည် မစိုးရိမ်လင့်” ဟု နှုတ်သိမ့် စေ၍ နောင်တော်ရသေ့သည် မိမိကျောင်းသို့လျှင် သွား၏။ (၅၅၀။ ၃-၃၈၅။ ညောင် ကန်။) ပွဲမူအေဂံလိက်/ “Importune not a man whose love you prize, For begging makes you hateful in his eyes. The brahmin begged the Serpent’s gem so sore, He disappeared and never came back more.” Then he counselled his brother not to grieve, and with this **consolation**, left him and returned to his own hermitage. (The Jataka: Vol. I & II: Book III: p-199)

- “ယုံမွေ့၊ ဂတံထဝ် ငှာင်မတွံဂးဒြင်ရောင်။ ခွဲမွဲမတ်မတွင်တိုန်သျှင် ခွဲမွဲသ္မာံမဒ်ဇုတ် ခွဲ မသ္မိက်ပွဲဉ် ခွဲဟံ့မွဲကိုသော်ဇကု ဂတံထဝ်ဂှ် ရာန်သကိုတ်ရပ်လင်အဲတဲ အဲမွဲမဒးကွင် ကြောန်တဲတဲ အဲမဒးလရီအံယာံတဲရောင်။ မွေ့မွဲမသ္မာံဟ်ကိုလမျီအဲဂှ် မွေ့လွထောံအဲညိ”

ဗောဓိသတ်ဟိုကိုစိင်ဖြသမ္ဘာဇကုရ်ရ။ ပွဲကာလဂ် စိင်ဖြဂ် ကလေင်ကျင်မံင်သွဲသြင်လစဂ်တဲ
 သိုက်ဗိုသုခံဗဒေစိုတ် တွသိုက်တဲ ဂလာန်ဒုတိယသွးပွန်ရ။ --။ (၅၅၀။ ၆-၂၆၇။ ဒု-၂၀။
 အစွောံ။) ပွဲမူဗွာ/ “ဆင်မ၊ ရွေ့ဗုဇုန်သည် ရှည်သောမျက်စိရှိ၏။ အရိုးဟူသော အရေရှိ၏။
 ရေ၌နေ၏။ အမွေးမရှိ။ ထိုရွေ့ဗုဇုန်သည် နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ငါသည် သနားဘွယ်ငို၏။
 အသက်နှင့်တူသောငါ့ကို မစွန့်ပါလင့်။” ထိုအခါ ဘုရားလောင်း(ဆင်မင်း)အား ဆင်မသည်
 ပြန်၍နှစ်သိမ့်စေလျက် - (နှစ်ခုမြောက်သောဂါထာကို ဆို၏။) (၅၅၀။ ဒု-၄၅၀။ ညောင်
 ကန်။) ပွဲမူအေဂံလိက်/ “Gold-clawed creature with projecting eyes, Tarn-
 bred, hairless, clad in bony shell, He has caught me! hear my woful
 cries!- Mate! don't leave me - for you love me well!” Then his mate turned
 round, and repeated the second stanza to his **comfort**. ----. (The Jataka:
 Vol. I & II: Book III: p-236)

- “မူအဇ္ဈပ်မွေခံရော” ဗောဓိသတ်(သွိုင်ခဉာ်)သွာန်။ “ဘောဇိုန်ညင်သွက်သွိုင်ဗာရာဏသီစဂ်
 အဇ္ဈပ်အဲသိုက်ဂံစရ။ ယံအဲဟံဂံစဂ် အဲသွေးအိုတ်လမျိုရ” ခဉာ်ဖြဂး။ ဗောဓိသတ်ချပ်တဲ
 ကွပ်သို့ဒိုင်ရ။ ခဉာ်သုမုခပပ်ကျင်တဲ “ယံသွိုင်မပြ၊ မုဒ်စိုတ်ဟံမိပ်ရောအံ။” ကျွဲဒုဒ်အဇ္ဈပ်
 ကျင်ဂ် ဗောဓိသတ်ဟိုကိုရ။ သုမုခမိင်တဲ “ယံကောန်တု၊ လွစံင်တူရအံ” ဗိုသလခံဗဒေညး
 ဓါတဲ “ညးဓါဒိုင်ဒွဲဇာအံရ။ အဲအာကောတ်နင်ပင် သွက်သွိုင်စဂ် ညင်ဂံရ” (ခဉာ်သုမုခ)ဂး
 တဲ ပပ်အာရ။ (၅၅၀။ ၆-၂၉၂။ ဒု-၁၀၁။ အစွောံ။) ပွဲမူဗွာ/ “ရှင်မ၊ အဘယ်ချင်ခြင်း
 နည်း” ဟုမေးသည်ရှိသော် “ငါသည် ဗာရာဏသီမင်း၏ဘောဇဉ်ကို စားလို၏။ ရှင်မင်း
 ကြီး၊ ငါသည် ထိုဘောဇဉ်ကိုရခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းအံ့။ ထို့ကြောင့် အသက်ကိုစွန့်အံ့”
 ဟု (ကျီးမိဖုယား)ဆို၏။ ဘုရားလောင်းသည် ကြံလျက်နေ၏။ သုမုခ(ကျီး)စစ်သူကြီးသည်
 လာ၍ “မြတ်သောမင်းကြီး၊ အဘယ့်ကြောင့် နှလုံးမသာရှိသနည်း” ဟုမေး၏။ ထိုကျီးမင်း
 သည် ထိုအကြောင်းကို ကြား၏။ ကျီးစစ်သူကြီးသည် “မြတ်သောမင်းကြီး၊ မစိုးရိမ်လင့်”
 ဟုဆို၍ ထိုကျီးမင်းမိဖုယားတို့ကို နှစ်သိမ့်စေ၍ “ယနေ့သင်တို့သည် ဤနေရာ၌သာလျှင်
 နေကြကုန်လော့။ အကျွန်ုပ်သည် ထမင်းကို ဆောင်ခဲ့ကုန်အံ့” ဟုဆို၍ ဖဲလေ၏။ (၅၅၀။
 ဒု-၅၅၆/၅၅၇။ ညောင်ကန်။) ပွဲမူအေဂံလိက်/ “I want some of the king's food to
 eat; and as I can't get it, I am going to die.” (said the Queen Crow.) The
 (King) Crow sat down to think. Prettybeak approached him and asked if
 anything had displeased him. King Crow told him what it was. “Oh,
 that'll be all right,” said the Captain; and added, **to console** them both,
 “you stay where you are today, and I'll fetch the meat.” (The Jataka: Vol.
 I & II: Book III: p-296)
- တွဲယးတဲ လှဂ် ရပ်ကောတ်သွင်ဇမ်ကောက် သိုဗျဟ်ဇွော်ဂ်တဲ ဗွဲပြဟ်ခဲတိတ်ကျင်တဲ ခဲ
 ညာတ်ဒြဲဒေးခနက်ဂ်တဲ ညင်ရပုတ်လေင်ကပ်ကို ခဲဗိုကျင်ရ။ ဒြဲဖြဂ်ညာတ်တဲသွးရ။ “ယံ
 တွသို၊ တေတေလှဂ်ကျင်ရ။ တွသိုလွဖေက်ရ” ဗိုသလခံဗဒေတဲ ဒြဲဖြဂ် ဒစးအာကိုလှတဲ ပွဲ
 ဌာန်မဲ့မဗူးဒုဟ်ဂ် တန်ဒိုင်တဲ လျှော်လှဂ်တဲ သာဂံဟိုတိုန်ရ။ “ယံကောလှ၊ ဒြဲထပ်တွသိုအဲ
 ဂ် ညိုက်ပေင်တဲကိုသီလစာဂရောင်။ မွဲကိုစိုတ်ထိုက်မပြရောင်။ မဒ်ဇွော်ပွါဒစာံဇော်လို့ရောင်

အံ” ရဝံဂးတဲ အာတန်ဒိုင်ကောံဒြဲထဝ်တွသိုဇကုဂ်တဲ တွဟ်နဒိုင်သွးလမျီု စူးတွသိုဂ်တဲ ရံ
 ပွံဒြဲဒြဲသွးပွန်ရ။ --။ (၅၅၀။ ၆-၃၅၉။ ဒု-၃၁၄/၃၁၅။ အစွေဝံ။) ပွဲမူဗ္ဗာ/ မုဆိုးသည်
 လည်း သန်လျက်, လုံကိုယူ၍ ကမ္ဘာကိုလောင်သော မီးထသကဲ့သို့ လာ၏။ သမင်မသည်
 မုဆိုးကိုမြင်၍ “အရှင်၊ မုဆိုးသည်လာ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ကိုယ်အစွမ်းကိုပြုအံ့။ အရှင်သည်
 မကြောက်လင့်” ဟု သမင်မင်းကို နှစ်သိမ့်စေ၍ မုဆိုးအား ခရီးဦးကြို၍ လျောက်ပတ်စွာ
 ရပ်နေ၍ မုဆိုးကိုရှိခိုး၍ “အရှင်၊ အကျွန်ုပ်၏လင် ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော သမင်မင်းသည်
 အကျင့်သီလနှင့်ပြည့်စုံ၏။ ရှစ်သောင်းသောသမင်တို့၏ မင်းဖြစ်၏” ဟု ဘုရားလောင်း၏
 ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုဆို၍ သမင်မသည်စင်းလျက် မိမိအား (ကိုယ်စား)သတ်ခြင်းငှာ (မုဆိုးအား
 တောင်းပန်၏။ (၅၅၀။ တ-၄၉။ ညောင်ကန်။) ပွဲမူအေဂံလိက်/ But the hunter
 approached, with sword and spear in hand, like to the destroying flame
 at the beginning of a cycle. On seeing him, the doe said, “My lord, the
 hunter is coming. By my own power I will rescue you. Be not afraid.” And
 thus **comforting** the stag, she went to meet the hunter, and standing at
 a respectful distance, she saluted him and said, “My lord, my husband is
 of the colour of gold, and endowed with all the virtues, the king of eight
 myriads of deer.” And thus singing the praises of the Bodhisatta, she
 begged for her own death, if only the king of the herd might remain
 intact, ----. (The Jataka: Vol. III & IV: Book V: p-122)

- ကျွဲဂမ္ဘိုင်ညာတ်မိုဟ်ဂမ္ဘိုင်ဗိုင်ဩပံဒိုင် သိုမသွးဒိုင်ကံတူလေတဏှတအံဂ်တဲ တြဲမဲ့သွေဝံဒအာဂ်
 ပွဲညာတ်တဲ သိုမဖေက်ဒလေတဝ်တဂ် ပြာပ်ကျိုင်ကိုဗောဓိသတ်(သိုင်ကျဲ)အိုတ်ရ။ ဗောဓိ
 သတ်တုန် “မွဲးတံလွဖေက်ရ။ အဲသကိုလမျီုမွဲးတံရ” ဟိုသွဲဒဲးဒဲးကျဲဂမ္ဘိုင်ဂ်တဲ၊ ---။
 (၅၅၀။ ၆-၄၀၇။ ဒု-၄၉၇။ အစွေဝံ။) ပွဲမူဗ္ဗာ/ ထိုမျောက်တို့သည် မြင်ကုန်၍ သေဘေးမှ
 ကြောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ပြေးအံ့သောငှာ မတတ်နိုင်ကုန်ရကား ဘုရားလောင်းသို့ ကပ်ကုန်
 ၍ “အရှင်၊ ပြေးကုန်သောမျောက်တို့ကို ပစ်အံ့ဟု သရက်ပင်ကိုခြံရံ၍ လေးသမားတို့သည်
 တည်ကုန်၏။ အသိုပြုကုန်အံ့နည်း” ဟုမေး၍ တုန်လှုပ်ကုန်လျက် တည်ကုန်၏။ ထိုအခါ
 ဘုရားလောင်း(မျောက်မင်း)သည် “မကြောက်ကြကုန်လင့်။ ငါသည် သင်တို့အား အသက်
 ကိုပေးအံ့” ဟု မျောက်အပေါင်းကို နှစ်သိမ့်စေ၍၊ ---။ (၅၅၀။ တ-၃၁၉။ ညောင်
 ကန်။) ပွဲမူအေဂံလိက်/ The monkeys seeing them and fearing death, as they
 could not escape, came to the Bodhisatta and said, “Sire, the archers
 stand round the tree, saying, ‘We will shoot those vagrant monkeys’:
 what are we to do?” and so stood shivering. The Bodhisatta said, “Do not
 fear, I will give you life;” and so **comforting** the herd of monkeys, -----.
 (The Jataka: Vol. III & IV: Book VII: p-226)

((((((((((((((((((((((((())))))))))))))))))))))